

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΟΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΗΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου Ἑξαμηνίου δρ. 6. — Ἑξαμηνίου φρ. χρ. 8.	MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ	«Ἀναπλάσεις» καὶ «Ὁρθόδοξια» ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δηλώσεις. — Ἡ ὁμηγερέα καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ὑπὸ F. Batiak. — Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κόπτην κ. Μιχαὴλ Ὡλ-Μακάρι, ὑπὸ N. Ἀρβέρτζη. — Ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου, ὑπὸ Μιχ. I. Γαλανοῦ — Μιχαὴλ I. Γαλανοῦ, Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς ἐσθῆς τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν — Σύντομος ἐρμηνεία εἰς τὴν Ἀποστολικὴν περικοπὴν τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς, ὑπὸ M. Γ.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πολλοὶ φίλοι μου μοὶ ἐξέφρασαν πολλὰκις σύμφωνον γνώμην ἐν σχέσει πρὸς τὴν γινεμένην ὑπ' ἐμοῦ ἐργασίαν ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως». Φρονέουσι δηλαδὴ, ὅτι αἱ Χριστιανικαὶ ἰδέαι δὲν ἐξυπηρετοῦνται τόσον μὲ τὴν ἀδιάλειπτον γραφὴν τὴν ἐπιβάλλουσαν ἐγκλειστον καὶ σχεδὸν ἐρημικὴν ζωὴν, ὅσον μὲ τὴν περισσotέραν δημοσίαν ἐμφάνισιν καὶ τὸν συχνότερον κοινωνικὸν συγχρωτισμόν, τὸν συνδυαζόμενον μὲ ὁμιλίαν δημοσίας καὶ μὲ ἰδιαιτέρας προσπάθειας πρὸς πύκνωσιν τῶν τάξεων τῶν ἀγωνιζομένων διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Εὐαγγελίου καθ' ὅλας τὰς ἐλφάνσεις τοῦ βίου μας. Καὶ βεβαίως μὲν, προσθέτουσι, σεῖς οἱ ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» ἐπιτελεῖτε μετὰ ζήλου καὶ τοιοῦτο ἔργον διὰ τῶν ὁμιλιῶν σας ἐν Ἀθήναις, ἐν Πειραιεὶ, καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι λυσιτελέστερον θὰ ἦτο ἂν διαθέτετε περισσotέρον καιρὸν εἰς τὴν ὁργάνωσιν καὶ τὴν ἐκσχυσιν τῶν διαφόρων Τμημάτων σας, ὥς καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν περισσotέρων πρωτοπικῶν σχέσεων χρησιμοποιοῦμένων πρὸς διάδοσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς πεποιθήσεως, ὅτι Κράτος, ὅπερ ἀνεπορκῶς φροντίζει περὶ τῆς θρησκείας του, δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ κινύνησθῃ ἐχι-

μόνον εἰς τὴν τιμὴν του, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὑπαρξίν του.

Συμμεριζόμενος ἴδω καθ' ὁλοκληρῶς τὴν γνώμην ταύτην, καὶ φρονῶν, ὅτι οἱ ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῶν ἠθικοθρησκευτικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἐξυγιάνσεως τοῦ δημοσίου ἡμῶν βίου ὀφείλομεν νὰ ἀναπτύξωμεν περισσotέραν ἐνεργητικότητα καὶ νὰ ἐλθωμεν εἰς ἄμεσον συχνὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὰς διαφόρους ἐκκλησιαστικάς, πολιτικάς καὶ κοινωνικάς ἡμῶν τάξεις, ἐθεώρησα καθήκον μου νὰ ρυθμίσω καὶ διατάξω τὰ κατ' ἐμὲ οὕτως, ὥστε ἀρκετὸν μέρος τοῦ χρόνου μου νὰ τὸ διαθέτω πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τοῦτο προσκρούει ἡ μέχρι τοῦδε ὁργάνωσις τοῦ Γραφείου τῆς «Ἀναπλάσεως» ἡ ἐπιβαρύνουσα μὲ πλείστας ὑποχρεώσεις τὴν Διεύθυνσίν, πρῶτιστον μέτρον ἐπιβάλλεται μεταβολὴ τῆς συνδυάζουσα τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Περιοδικοῦ μὲ τὴν μείζονα ἐλευθερίαν τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ.

Ἐντεῦθεν δηλοῦμεν τὰ ἑξῆς:

Α') ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐδεὶς ἐγγράφεται συνδρομητῆς ἐὰν δὲν προπληρώσῃ.

Β') ὅτι ἐκ τῶν ἤδη συνδρομητῶν μόνον ὅσοι ἐξοφλήσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ λαμβάνωσι τὸ φύλλον καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος.

Γ') ὅτι οἱ παραμένοντες συνδρομηταὶ καθ' ἑκάστον νέον ἔτος θὰ πληρώνωσι τὴν ἐτήσιαν συνδρομὴν τῶν ἐντὸς τῆς πρώτης ἑξαμηνίας αὐτοῦ.

Εἰς τὴν λήψιν τῶν μέτρων τούτων προβαίνομεν διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους: α') Διότι αἱ πραγματοποιούμεναι εἰσπράξεις μας ἐλαττώνονται σπουδαίως ἐκ τῶν δαπανῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὑποβαλλόμεθα διὰ συνδρομητὰς μὴ ἔχοντάς καμμίαν συναίσθησιν τῶν πρὸς τὸ φύλλον ὑποχρεώσεων τῶν. β') Διότι αἱ ἰδέαι δὲν ἐπιτυγχάνουν, ὅταν ἔχουν πολλοὺς ἀναγνώσττας, ἀλλ'

δταν κερδίζουν επαδούς ελεγκτούς, συνδρομητές δε άσυνεπής ή δύστροπος δέν δύναται νά έχη καμμίαν χρησιμότητα εις τόν άγώνα του περιοδικού ήμῶν γ') διότι τά ούτω χανόμενα άτιπώα φύλλα προτιμῶμεν νά δίδωμεν δωρεάν εις άπόρους μαθητάς και φοιτητάς, περί της εύσεύειας των όποιων θά είμεθα πεπεισμένοι· και δ') διότι μόνον διά του συστήματος της προπληρωμής εκ μέρους των νέων συνδρομητών και της έγκαίρου πληρωμής εκ μέρους των παλαιών θά άπαλλαγῇ ή Διεύθυνσις από την ανάγκην νά ένασχολήται εις τας αναδιφήσεις των καθυστερουμένων και εις τδ νά άλληλογραφῇ επίνόως δι' αὐτά· και μόνον ούτω ο Διευθυντής της «'Αναπλάσεως θά εύρη τόν καιρόν νά άφοσιωθῇ περισσότερο εις τδ προφορικόν κήρυγμα και νά έπιδωθῇ και έξω του Γραφείου του μετ' άλλων δημοφώνων εις την ένίσχυσιν των ήδη φίλων της αναπλαστικής εργασίας και εις την άπόκτησιν νέων αὐτης οιασώντων, διά νά σχηματισθῇ βαθμηδόν φάλαγγ' ικανή νά επιδράσῃ άποτελεσματικώτερον έν πνεύματι χριστιανικῷ επί της κοινωνικής μορφώσεως τών διαφορων τάξεων του έλληνικού λαού και επί της έλλογής και επί της πορείας των Άρχόντων εκείνων, οτινες κρατούν εις χειράς των δλόκληρον τδ μέλλον ήμῶν.

Ο Διευθυντής της «'Αναπλάσεως»

Μιχ. Ι. Γαλανός.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ΥΠΟ
F. ΒΕΤΤΕΧ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΙΒ'.

Όσαύτως ή πίστις εις τδ θαύμα, ή πίστις εις κόσμον, όπου ο άνθρωπος ο δημιουργηθείς κατ' εικόνα Θεού δέν εινε πλέον ο άσθενής και οδυνώμενος δούλος των στοιχείων, άλλ' ο κυρίαρχος αὐτῶν, ή δοτή και τδ κέντρον των δυνάμεων της φύσεως, εινε τόσοον βαθύως έρριζωμένη έν τη καρδιά του ανθρώπου, ώστε οὐδέποτε θά εξέλθῃ εξ αὐτης. Ο μύθος, τά διηγήματα, τά ανέκδοτα, αἱ ιστορίαι όλων των λαών μαρτυροῦσι την πίστιν των ταύτων, ως και ή μυστική κλήσις, ή άνήσυχος και εύτυχής συγκίνησις του παιδίου και όλων ήμῶν, όταν είτε εις την τέχνην, είτε εις την ποίησιν, είτε εις την θρησκείαν έπισκάνηται τδ υπερφυσικόν, τδ ευεργετικόν τουτο ή και φοβερόν μυστήριον, όπερ εδρίσκειται έν τη κειμηλεύα και καταξηρανθείση

ψυχῇ εις την άμώδη έρηκον της ζωῆς, ως άνεμος ζωογόνοσ και ισχυροποιός, όστις ψάλλει την δύναμιν και την ωριότητα του έπειρασθέντος ώκεανού, βολῶν και άφρίζοντος ύπό τδ φύσημα του πνεύματος.

Άλλως τε τρέπει νά είμεθα ίκετά μύσπερ, διά νά άρνηθώμεν τδ υπερφυσικόν, όπερ μάς περιβάλλει πανταχόθεν. Διότι επί τέλους τδ Σύμπαν ύφίσταται. Και αν έπλάσθῃ από ένα Θεόν, εινε θαύμα! *Αν έπλάσθῃ άφ' έαυτου, εινε θαύμα επίσης! *Αν ύφίσταται άνέκαθεν και άπ' αίωνων, εινε θαύμα και τουτο. Διεισδύσον εις τόν ζόφον των χρόνων, άπομακρύνητι εις τδ άπείρωσ άχάνες· θά διαφύγῃ, όλιγώτερον από τόν Καϊν έν τῷ μνήματι τδ λίμπον τουτο θμμα. Η σκέψις σου εινε όνικανος νά έννοήτῃ και σιωπῇ πρό του θούματος του μυστηρίου της υπάξεως! *Αλλ' ή αὐτή σκέψις δέν δύναται όμοίως νά συλλάβῃ θρια του χρόνου, της εκτάσεως, του άριθμού, και άπαίτει τδ άπειρον.

Φέρομεν έν ήμῖν τδ άζώωμα ότι τδ άπειρον τουτο, του όποιου μόνον ή κατάληψις ίκανοποιεί την ψυχήν μας, εινε ή αἰτία του πεπερασμένου. Και έπειδή τδ άπειρον αὐτό εινε παντού και πάντοτε άδιαχωρίτως άναμειγμένον με τδ πεπερασμένον, όλη ή ύπαρξις μας εινε συνυφασμένη με θαύματα, και, διά τόν βαθύν μελετητήν, τδ ειδικόν θαύμα δέν εινε παρά μικρόν τι κύμα επί του ώκεανού των θαυμάτων, έντός του όποιου κολυμβώμεν ως ο ίχθύς έν τῷ ύδατι. Ο Διυιδ έχει ήδη εἶπει, ότι ή σύλληψις του ανθρώπου έν τῷ κόλπῳ της μητρός του εινε θαύμα, ήίποτε άκατανόητον. Θαύμα εινε και ή ζωή και ή άμοιβαία επενέργεια του σώματος και της ψυχῆς. Θαύμα και ή θρέψις, και τδ τεμάχιον του άρτου όπερ, τδ πρωτ' επί της τραπέζης μου, εινε ήδη οργανον αίσθήσεως, σκέψεως έν έμοι και θελήσεως, ως μέρος της σαρκός μου, των νεύρων μου και του έγκεφάλου μου· και ο θάνατός μου ετι εινε θαύμα.

Οὐδέποτε ή επιστήμη μάς εἶπεν ύπό των έπηρείαν τίνων νόμων εκτελοῦνται αἱ λειτουργίαι αὐται, τας όποιας ονομάζει φυσικές, έπειδή άναπαράγονται άκαταπαύστως· και οὐδ' εξήγησέ ποτε οὔτε την ζωήν οὔτε τόν θάνατον, διότι εινε άνίκανος νά τδ κάμῃ. Η λογική, λέγουσι, δέν άποδέχεται τδ θαύμα, την προφητείαν και την άποκάλυψιν. Και τουτο, έπειδή δέν τας καταλαμβάνει. Άλλά πρέπει ν' άρνηθώμεν παν όπερ δέν δύναμεθα νά καταλάβωμεν; Τότε άς άρχίσωμεν από τδ νά άρνηθώμεν την ζωήν και τόν θάνατον, τόν λόγον, και την σκέψιν, και τόν Θεόν· διότι τά μυστήρια ταύτα εινε μάλλον δυσκατάληπτα, έπειδή εινε θεμελιωδέστερα και παγκοσμιώτερα από την άνάστασιν ενός νεκρού, από μίαν προφητείαν, και από την άποκάλυψιν του Θεού. Άλλά καθώς λέγει όρθως ο κ. Brunetiere, «έξηγοῦμεν καθ' έκάστην πράγματα, τά όποια σχεδόν δέν έννοούμεν, δι' άλλων πραγμάτων, τά όποια ποσώς δέν καταλαμβάνομεν· την βαρύτητα διά της έλξεως· την ένωσην των σωμάτων διά των χημικών συνθέσεων· τά φυσικάμα της ζωῆς διά των ιδιοτήτων της οργανικής ζωῆς». Και έν τοις τοις πρώ τού

άπειρου, του άτελευτήτου, του αιώνιου, θεσπίζομεν μετ' αὐθεντίας τι δύναται και τι δέν δύναται, και άποφαινόμεθα άναίδως, ότι παν τδ μή χωροῦν εις τόν έγκέφαλόν μας δέν δύναται νά ύπάρξῃ!

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΟΠΤΗΝ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΕΛ-ΜΑΚΑΡΙ

Άγαπητέ μοι νύριε,

Έν τῷ ύπ' αριθ. 29 φύλλῳ του ένταυθα εκδιδόμενου Οργανικου Περιδικού «'Εκκλησία» άνέγγων την επιστολήν σου, έν ή έχεις την καλωσύνην πολλά μέν νά με επιδαφιδεύης συγχαρητήρια διά τόν άρτίως εκδοθέντα Α' τόμον της «'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας μου», σημειών, ότι «περί πάντων των ζητημάτων της ορθοδοξίας και μή έπραγματεύθην έν γνώσει και έν εκτάσει», παραπονείσαι όμως, α') διότι την Κοπτικήν 'Εκκλησίαν κατατάσσω έν ταις αίρετικαίς 'Εκκλησίαις της Ανατολής, ένθ, κατά σέ, εινε ορθόδοξος, και β') διότι έν τῷ έργῳ μου άναφέρω, ότι «ήμάθεια και δεισιδαιμονία βασιλεύει εις όλους τους Κόπτας, και λαϊκούς και κληρικούς». Και διά μέν τά συγχαρητήρια· σάς έκφράζω τας θερμάς ευχαριστίας μου μή την φιλικήν παρατήρησιν, ότι, άφού, κατά την όμολογίαν σας, «περί πάντων των ζητημάτων της ορθοδοξίας και μή έπραγματεύθην έν γνώσει», δέν ήτο δυνατόν περί της Κοπτικής 'Εκκλησίας σου νά πραγματευθῇ έν άγνοία, ως νομίζεις. Ως προς δέ τδ πρώτόν σου παράπονον, ότι έν τῷ έργῳ μου δέν κατατάσσω την Κοπτικήν 'Εκκλησίαν μετ' αὐτῶν 'Ορθόδοξων 'Εκκλησιῶν, άπεντῶ άπλούστατα, ότι τουτο έπραξα, διότι δέν ύπάρχει Κοπτική 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία. Άνακένω δέ νά μάθω περ' ήμῶν: Ποῦ εδρίσκειται αὐτή ή 'Ορθόδοξος Κοπτική 'Εκκλησία; Πῶς ονομάζεται ο 'Ορθόδοξος Κόπτης Πατριάρχης; ή Άναγνωρίζεται ως 'Ορθόδοξος ύπό της 'Ορθόδοξου Ανατολικῆς 'Εκκλησίας; Οι κληρικοί της κατά σέ 'Ορθόδοξου Κοπτικῆς 'Εκκλησίας συλλειτουργοῦσι μετ' αὐτῶν κληρικῶν της Ανατολικῆς 'Εκκλησίας; Σὺ αὐτός, κ. 'Ελ-Μακάρι, ο 'Ορθόδοξος Κόπτης, έν ποία 'Εκκλησία κοινωνεῖς των άχράντων Μυστηρίων; έν τη 'Ορθόδοξῳ Ανατολικῇ, ή έν τη μητριαῇ σου Κοπτικῇ; Η κατά σέ, 'Ορθόδοξος Κοπτική 'Εκκλησία, έν τῷ δόγματι των δύο φύσεων του Χριστοῦ φρονεῖ ορθόδοξως, όπως ή 'Ορθόδοξος Ανατολική 'Εκκλησία, ή μονοφυσιτικῶς; Όμολογεῖ δύο φύσεις έν Χριστῷ, την θεϊκὴν και την ανθρώπινην, ή μίαν μόνον φύσιν, και έπομένως εινε μονοφυσιτική, δηλ. αίρετική 'Εκκλησία, όπως άναφέρω περί αὐτης έν τῷ Α' τόμῳ της «'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας μου»; *Αν εις τας έρωτήσεις μου ταύτας άπαντῶν, άγαπητέ μοι κ. 'Ελ-Μακάρι, άποδείξῃς διά πραγμάτων, ότι ο κατά σέ 'Ορθόδοξος έν Αἰγύπτῳ Κόπτης Πατριάρχης σου συλλειτουργεῖ μετ' αὐτῶν άλλων 'Ορθόδοξων της Αλεξανδρείας Πατριάρχων, ότι οὐ κοινωνεῖς των άχράν-

των Μυστηρίων έν τη ορθόδοξῳ Ανατολικῇ του Χριστοῦ 'Εκκλησίᾳ, και έπομένως μετ' αὐτῶν 'Ελλήνων ορθόδοξων συμμαθητῶν σου έν τῷ Ἱερῷ Ναῷ της Παναγίας Σχολῆς, ένθα και εκπαιδεύεσαι, και πρό πάντων, ότι ή Κοπτική 'Εκκλησία σου όμολογεῖ και πιστεύει δύο φύσεις έν Χριστῷ, την θεϊκὴν και την ανθρώπινην, όπως και ή 'Ορθόδοξος, άποδέχεται δέ τόν περί τουτου Όρον της έν Χαλκηδόνι Δ'. Οικουμενικῆς Συνόδου, τότε δημοσία θά όμολογήσω, ότι έν άγνοία έπραγματεύθην τά περί της Κοπτικῆς 'Εκκλησίας σου, και ότι έπλανήθην κατατάξας αὐτήν έν ταις αίρετικαίς της Ανατολῆς 'Εκκλησίαις. Άλλά τότε και ο κράτιστος των παρ' ήμ'ν 'Εκκλησιαστικῶν ιστοριογράφων κ. Άναστάσιος Διομήδ. Κυριακός όφείλει νά όμολογήσῃ, τι και έγώ, ότι δηλ. έν άγνοία έγραψα καί· ότι έπλανήθην, όπως και έγώ, άφ' οὐ γράφει έν τη 'Εκκλησιαστικῇ του 'Ιστορίᾳ αὐταις λέξεσι τά εξής: «Ότε ή δυσφυσική διδασκαλία διά της έν Χαλκηδόνι Συνόδου ύψώθη εις σημαίαν της 'Ορθοδοξίας, άπεχωρίσθησαν από της 'Εκκλησίας του Κράτους όσαι έν Αἰγύπτῳ έφρόνουσι μονοφυσιτικῶς. Μόνον δέ οι 'Ελληνες έριθμούμενοι εις 300,000 περίπου, έμειναν αὐτῇ πιστοί, και έκαλοῦντο εκτός Μελαχίται. Άλλ' όλον τδ έγγύριον πλῆθος, οι Κόπται (Αἰγύπτιοι) οὔτε διά της βίας οὔτε διά της ήπιότητος έπεισθη νά έγκαταλίπῃ την μονοφυσιτικὴν όμολογίαν... Οι Κόπται άναγνωρίζουσι μόνον τά Οικουμενικά Σύμβολα της Νικαίας, της Κ' πόλεως και της 'Εφέσου, εκτός δ' αὐτῶν και τους 'Αποστολικούς Κανόνες και διατάξεις. Άπορρίπτοντες δέ την έν Χαλκηδόνι Σύνοδον, φρονοῦσι μονοφυσιτικῶς περί Χριστοῦ... Έκτός του βαπτίσματος δέχονται οι Κόπται και την Περιτομήν» ('Ορα σελ. 195-196 του Β' τόμ. 'Εκκλ. 'Ιστορ. 'Αν. άγαπητέ μοι κ. 'Ελ-Μακάρι, έν άγνοία άναφέρῃ ταῦτα ή 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία περί της Κοπτικῆς 'Εκκλησίας σου, όμολογῶ, ότι έν άγνοία έγραψα και έγώ. Όφείλεις όμως ως εὐλαβής χριστιανός νά όμολογήσῃς, ότι παν ό,τι έγραψα έν τη «'Ορθόδοξῳ 'Εκκλησίᾳ» μου και περί της Κοπτικῆς 'Εκκλησίας σου, ως και περί των άλλων χριστιανικῶν 'Εκκλησιῶν, στηρίζεται εις την ιστορικὴν αλήθειαν, άποδεικνύεται δέ πληρέστατα εξ αὐτης, άφού σε παραπέμπω εις αὐτήν· ως προς τδ δεύτερον παράπονό σου, φρονούντος, ότι ήδίκησα τους άδελφούς Κόπτας γράψας, ότι «ήμάθεια και δεισιδαιμονία βασιλεύει εις όλους τους Κόπτας, λαϊκούς και κληρικούς», σέ παρακαλῶ νά άναγνώσῃς αὐτά ταῦτα έν τη 'Εκκλησιαστικῇ 'Ιστορίᾳ αὐτοῦ τουτου τοῦ κ. Άν. Διομήδους Κυριακοῦ, γράφοντος έν μέν τῷ Β' τόμῳ (σελ. 196) περί των Κοπτῶν, ότι «Περί τῆς εθνικῆς φιλολογίας οὐδείς λόγος δύναται νά γείνη», έν δέ τῷ Γ' (σελ. 248), ότι: «Αν και οι ιερεῖς των Κοπτῶν εἶναι άμαθείς, ο λαός όμως σέβεται αὐτούς. Τά μοναστήρια δέν χρησιμεύουσι παρ' αὐτοῖς, όπως άλλοτε παρ' τοῖς 'Ορθόδοξοις, ως

εκπαιδευτάρια του Κλήρου. Ένεκα δὲ τῆς μεγάλης ταύτης ἀμαθείας τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ δὲν εἶνε παράδοξον, ὅτι οἱ Κόπται ἔχουσι τὰς παραλογικτάς περὶ χριστιανισμοῦ δοξασίας. Τὸ περισσότερο ἔγραψα ἐγὼ, κ. 'Ελ-Μακάρι, περὶ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας σου καὶ ὡς πρὸς τὴν μονοφυσιτικὴν ἀρεσιν, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀμάθειαν, παρ' ὅσα, ὡς βλέπετε, γράφει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία; — Συγκεφαλαιῶν τ' ἀνωτέρω, δηλῶ πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητέ μοι κ. 'Ελ-Μακάρι, ὅτι, ἀν' ἀποδείξετε, ὅτι ἡ Κοπτικὴ σας Ἐκκλησία δὲν ἦνε μονοφυσιτικὴ, ὅτι δὲν παραδέχεται μίαν φύσιν ἐν Χριστῷ, ἀλλὰ δύο, ὅπως ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι· ἀν' ἀποδείξετε, ὅτι ὁ ἐν Κατῷ Μακαριώτατος Κόπτης Πατριάρχης σας, οἱ ἀρχιερεῖς σας συλλειτουργοῦσι μετὰ τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν, καὶ ὅτι πρὸς τῇ ἀγίῳ βαπτίσματι δὲν περιτέμνεσθε, τότε καὶ ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐκκλησιαστικῷ ἱστοριογράφῳ κ. 'Αναστ. Διομ. Κυριακός, καὶ ἐγὼ ὄχι μόνον θὰ ὁμολογῶμεν τὴν πλάνην μας, ἀλλὰ καὶ θὰ χαρῶμεν χαρὰν μεγάλην δοξάζοντες τὸν Κύριον, διότι ἡ Κοπτικὴ σας Ἐκκλησία εἶνε κατὰ πάντα ὀρθόδοξος. Ἄν ἤμεις, ὅπερ καὶ βεβαιότατον, δὲν δυνηθῆτε ν' ἀποδείξετε ταῦτα, τότε θρεῖτε νὰ ὁμολογήσετε, ὅτι παρατυρήσατε ἐξ ἀφοσίσεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Πατέρων σας—καὶ εἰσαθε διὰ τοῦτο ἀξιόπαινος—προσεπονήθητε, ὅτι δὲν βλέπετε τὴν ἀλήθειαν—καὶ εἰσαθε διὰ τοῦτο ἀξιοκατάκριτος, νομίζω—λησμονήσαντες, ὅτι κφίλος μὲν Πλάτων, φιλότατη δ' ἡ ἀλήθεια, καὶ νομίσαντες, ὅτι, ἀμαθείας περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν σας ἐν Ἑλλάδι ὑπαρχούσας, ἠδύνασθε νὰ παραστήσετε κατὰ πάντα αὐτὴν ὀρθόδοξον. Μάλιστα ἡ πρὸς τὴν Κοπτικὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσίς σας σὰς ἐκάμε νὰ μοι φιλοδώρησετε γενναίῳ ἡρώδῳ καὶ τοὺς στίχους 20 καὶ 21 τοῦ Ε' Κεφαλαίου τοῦ Προφήτου Ἡσαίου, οἵτινες, ἐν ἧτι ποτε δυνατόν νὰ εὐρίσκασθε ἐν τῇ ἀλήθειᾳ, φιλοδωροῦνται καὶ εἰς τὸν κ. 'Αναστ. Διομ. Κυριακὸν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἱστορία, ὡς ἱστορία, ἀδύνατον νὰ πλανᾶται, οἱ ἀνωτέρω στίχοι ἐπιστρέφονται ἡμῖν μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν, καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ τοὺς δεχθῆτε πλῆρεις ἐφ' ὑμᾶς, ἀν' τυχὸν δὲν εὐαρεστωθῆτε νὰ ἀποδείξετε διὰ πραγμάτων τὰ ἀνωτέρω. Ἀναμένων ἐξάπαντος καὶ ἀνυπομόνως τὰς περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδείξεις, εἰ ἀσπάζομαι ἐν Κυρίῳ εὐχόμενος τὰ βέλτεστα.

Ἐν Ἀθῆναις, τῇ 27ῃ Ὀκτωβρίου 1902.

Ν. Χ. Ἀμβράζης

Καθηγητὴς τοῦ Βαρβακείου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

ΑΛΟΓΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΑ Γ'.

Ἐξηπλωμένος ὁ λέων ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν του, ἀνωστῇ, μόλις μᾶς εἶδε, τὴν ἐκείνου ἀκίμων καὶ μεγάλωσεν κεφαλὴν του. οἱ δὲ μεγάλοι του ὀφθαλμοὶ προσηλιδύοντο ἐπάνω μας μετὰ ἡγεμονικῆς τινος σταθερότητος καὶ ἀγερωχίας. Καὶ βεβηλὸν τὸ βλέμμα του, ἐγκαταλείπον πᾶσαν πρὸς ἡμᾶς προσοχὴν, πλανᾶται ἱσχυρῶν καὶ βεβηλῶδες ὁμα πρὸς τὸ κανόν, μᾶς δίδει δὲ τοιαυτοτρόπως τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσωμεν τὸν βασιλεῦα τοῦτον τῶν Ἀφρικανικῶν Ἑρμῶν, ὃν κατέχει δεσμότην ὁ ἄλλος βασιλεὺς τῆς κτίσεως, ὁ διαθετὼν περισσοτέρων ἱσχύων διὰ τοῦ πνεύματός του ἐν τῇ περισσοτέρᾳ ἀσθενείᾳ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

Ἐμβλέπων πρὸς τὸν λέοντα τοῦτον τὸν συνδυάζοντα τόσῃ ἀγερωχίᾳ μετὰ τόσῃ βώμης καὶ ἀξιοπρεπείας, κατανοῶ περισσότερο νὰ ῥητόν ὅτι ἡ θέσις τιμᾶται ὑπὸ τοῦ κατόχου τῆς, δὲν εἶνε δ' αὐτὴ ἡ τιμῶσα τὸν ἐγκαθιδρυμένον ἐν αὐτῇ. Ὁ περιλαμβανὼν τὸν βαθυχαλῆτην χώρος εἶνε εἰς ἀπείριτος καὶ στενὸς σχετικῶς κλωδός, κατώτερος καὶ τῆς τελευταίας ἀνθρωπίνης καλύψεως. Ἄλλ' ἡ ἐπιβάλλουσα ἡγεμονικότης τοῦ δεσπότου του προσδίδει καὶ εἰς αὐτὸν μεγαλειότητα τινα, τὴν ὅποιαν μάτην πολλὰκις ἀναζητεῖ τις εἰς τὰς πολυτελεῖς αἰθούσας καὶ περὶ τοὺς στέλνοντας θρόνους πλείστων ἀνακτόρων.

Διότι δὲν ἴσκει νὰ ῥηθῇ βασιλεὺς κατὰ τύπου· πρέπει νὰ ἔμποισι καὶ ἡλικίᾳ βασιλικὴν τὴν ἐντὸς αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ δὲν κατορθοῦται πάντοτε μὲ μόνον τὴν λάμψιν τοῦ στέμματος καὶ τὴν λοιπὴν ἐπίδειξιν τὴν κυκλῶνουσαν τοὺς θρόνους. Οἱ πρῶτοι λόγῳ ἰσχύος θρεῖται νὰ ῥηθῇ πρῶτος· καὶ λόγῳ ἀξίας, ἡ ἀξία δ' ἐνὸς ἡγεμόνος ἐγκτεται εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀρετῶν του, τόσον τῶν δημοσίων, ὅσον καὶ τῶν οἰκογενειακῶν καὶ ἀτομικῶν. Ἐὰν ἡ εὐσέβεια, ἡ ἠθικότης, ἡ εὐψυχία, ἡ αὐταπάρνησις, ὁ πατριωτισμός, ἦνε τὰ ἀριστὰ στολίσματα τοῦ ἰδιώτου καὶ τοῦ πολίτου, τὰ βασιλικά πρόσωπα θρεῖται νὰ κατέχῃ ταῦτα· εἰς τὸν ἀνώτατον ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους βαθμὸν, τότε δὲ μόνον τὸ στέμμα δύναται νὰ τοὺς ἐνυψῶν καὶ νὰ τοὺς λαμπρύνῃ ἀληθῶς, ἀντὶ νὰ τοὺς ὑποβιβάξῃ καὶ νὰ τοὺς ἀμαυρώσῃ.

Ὁ λέων οὗτος τὴν βασιλικὴν δόξαν δὲν κατέχει μόνον δυνάμει, ἀλλὰ καὶ πράγματι. Τὰ πάντα ἐν αὐτῷ ἔχουσι πολὺ τὸ ἀληθὲς ἡγεμονικόν· ἡ ρώμη, τὸ βλέμμα, τὸ παράστημα, καὶ τὸ τὸ σύνολον τῶν ἐνστικτῶν ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι τὸν φυσικὸν αὐτοῦ χαρακτήρα. Καὶ τῶρα ἀκόμη, ὅτε, ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν ἐρῶν του, κείται ἐπισθεν τῶν κινηλίδων τούτων, ἡξέουρ νὰ διαφυλάξῃ ὅλην ἐκείνην τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἡ ὅποια

προσδίδει εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ· ἐλευθερός, εἶχε τὴν φιλοτιμίαν νὰ μὴ ἐνεθρεύῃ κατὰ τῶν ἀντιπάλων του, ἀλλὰ νὰ τοὺς πλῆττῃ ἐκ τοῦ ρυνεροῦ, ἀπληλαγμένος δὲ ἀπὸ αἰμοδιψῆς ἀγριότητος, ἐφόνευε μόνον, διὰ νὰ συντηρήσῃ τὴν ζωὴν του, καὶ πολλὰκις ἐπεδείκνυε θυμολύπια δαγμάτων μεγαθυμίας, προσδίδοντα ἠθικὸν τι ὕψος εἰς τὴν ὑπέροχον δύναμίν του· καὶ ἡδὴ, δεσποτῆς· εἶδον, οὐδὲν ἔχει, τὸ ὅποιον νὰ τὸν καταιγίσῃ, διότι δὲν συνελήφθη ὅτε ἐκ δειλίας, οὕτε ἐκ τινος μαλακόνσεως καὶ ἐκφυλισμοῦ, ἀλλ' ἀποστερήθη τὴν ἐλευθερίαν του ἐκ βίας ἀνωτέρας, χωρὶς νὰ καταστῇ διόλου ἀνάξιος αὐτῆς. Καὶ ἐντεῦθεν δὲν κύπτει τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ εὖν ἀνεγείρει μὲ δὴον τὸν ἡγεμονικὸν αὐτῆς ἀέρα, ὅχι διότι ἡ ἐξαγερῶσις τὸν ὀπλίζει δι' ἀναιδέας, ὅπως συνέβη εἰς ἐστεμμένους κεφαλὰς ἐπιφανείας μετὰ τὴν ἐκπτώσιν ἀλητικῶς εἰς τὰ βουλευτήρια μεγελοπλῆτων τῆς ἡδονῆς, ἀλλὰ διότι ἔχει πλήρη τὴν συναίσθησιν, ὅτι οὐδὲν ἐπραξεν, ὅπως καταισχυνθῇ.

Καὶ καθ' ὅσον θεωρῶ τὸν λέοντα τοῦτον, κατὰ τοσοῦτον ἀνακρίπτουσιν ἐν τῇ διανοίᾳ μου ἀφρονότεραι αἱ σκέψεις περὶ τῶν διδασκάλων, τὰ ὅποια δυνάμει πολλοὶ ἐκ τῶν διποδῶν νὰ ἀρυσθῶσι ἐξ αὐτοῦ. Ὁ ἀληθὴς παλληναρισμός· εἶνε ἀπληλαγμένος ἀπὸ ἐπιδείξεως, αἵτινες πολλὰκις φυγαδεύονται ὅπου ἡ ἀνδρεία ἔχει νὰ ὑποστῇ καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ θυσίαν τινα. Οὕτω π. χ. ἀνθρώποι στρέφοντες προκλητικῶς τοὺς μύστακας τῶν, περιφέροντες ἀγρία βλέμματα, σείοντες ἀγερῶδες τὴν σφρίν των καὶ καταφύγοντες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὴν μάχαιραν ἢ τὸ πιστόλιον, ὅταν ἡ πατρίς των ἠθέλει τοὺς καλέσει εἰς τὸ ὑπὲρ αὐτῆς καθῆκόν των, φερόνται ὡς οἱ ἀνανδρότεροι τῶν ἀνθρώπων, καὶ διαπιστάνουσιν, ὅτι ὑπὸ τὴν λεοντῆν συνεκρύπτετο... ὅθ' ἔλεγον ὁ ὅνος, ἀν' δὲν ἦτο ἀδικία νὰ συγκριθῇ τὸ χρησίμου τοῦτο ζῷον πρὸς τὰς ἐπαισχύντους ἀγέλας τῶν φυγᾶδων καὶ τῶν λιποτακτῶν. Ἡ ἀληθὴς γενναίότης εἶνε σοβαρὰ, ἀξιοπρεπής, πλήρης ἡσύχου αὐτοπεισιθίσεως, ὡς ἡ τοῦ λέοντος αὐτοῦ. Οὕτω ποτὲ οἱ Σπαρτιάται ἐξέτρεπον τοὺς παῖδας των, σκύμνους πατριωτισμοῦ, ἐπιπεινομένους μίαν ἡμέραν μὲ λεόντειον σταθερότητα καὶ ἀλκήν.

Δυστυχῶς σήμερον εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῶν νέων γενεῶν λησμονοῦνται ὅλα τὰ διδάγματα τῆς παιδαγωγικῆς. Ὁργανισμοὶ, κατεσκευασμένοι ἀπὸ παρελθούσας ἀμαρτίας, εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται αἰετοὶ νέκι διὰ βίου ἀτάκτου καὶ ἀχαλινώτου, παράγουσι τέκνα προδιατεθειμένα εἰς πλείστας νοσηρότητας, οἱ νεκροὶ δ' οὗτοι βλαστοί, ἀφειμένοι ἀνεπιτήρητοι καὶ ἀπερίοργοι ὑπὸ τε τῶν ἰδίων οἰκογενειῶν καὶ τοῦ Κράτους, ὁμοῦ μὲ τὴν πνευματικὴν ἀξίαν χάνουσι καὶ πᾶσαν σωματικὴν, ἀνίσκωνι διὰ πᾶσαν εὐγενή καὶ ἱερὰν ὑπηρεσίαν, καὶ ἱκανοὶ μόνον, διὰ νὰ πράγῃσι τὴν σφρίν των καὶ νὰ ἐπιτείνωσι τὴν διαφθορὰν των. Προσάκις εἰς τοὺς δρόμους· δὴν συναντῶμεν ψευδοσριστοκράτας νεανίας, ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσι λέοντας τῶν σαλονίων, σύροντας μαζὶ των παρακμήν

πρώτον, ἀναιμικούς καὶ ἀσθενικούς, μὲ βῆχιν κυρτωμένην, μὲ βλέμμα ἄτακτον, μὲ ἐκρηκτικὴν ἀποκαμωμένην καὶ ἐξητμημένην, μὲ οἰκτρὰν χαλάρωσιν καὶ φθίνον πνεύματος καὶ σώματος, ἐνθουμίζοντας, ἀντὶ λεόντων, τοὺς ἀστέγους ἐκείνου· γάτους, οἱ ὅποιοι, ὑπὸ τὴν πείναν, τὴν βροχὴν καὶ τὸ ψῆχος κινδυνεύουσιν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως νὰ στερηθῶσι καὶ τὴν ἐσθόμην ψυχῆς των⁽¹⁾! Ἀλλὰ τὰ κενὸν εἶνε ὀλιβερώτερον ὡς ἐκ τοῦ ὅτι καὶ αἱ λατρεῖς τάξεις, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ χωρικαὶ καὶ ἀγροτικά, τίλνουν νὰ κυλισθῶσι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κατηνρόρου. Οἱ ἄλλοι λεόντων τινες τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς θαλάσσης μας ὑφίστανται ἀραίωσιν ἀξίαν νὰ ἐπισφύρῃ τὴν προσοχὴν ὧν μας. Ἡ περισσὴ χρῆσις τῶν οἰνοπνευμάτων, αἱ τόσαι ἄλλαι ὁδοὶ τῆς ἀσωτίας, καὶ τὰ μολύσματα τὰ μεταδιδόμενα ἀπὸ τῶν μεγαλητέρων πόλεων καθιστῶσι δασημεῖα μᾶλλον καμικτικὴν τὴν νεότητα καὶ τὴν ἀποστεροῦσιν ἀπὸ τὴν σωματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐκείνην ρώμην καὶ ἀντοχήν, διὰ τὴν ὅποιαν διεκρίναντο οἱ πρὸ τριακονταετίας νέοι. Αἱ περιπλανώμεναι ἀοιδὶ γίνονται φορεῖς ποικίλων ἀσθενημάτων, αἱ δὲ τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἐλασιν νὴν ἐγκατάλειψιν καὶ ἀκλήϊαν, ἀντὶ παραγόντος μορφωτικοῦ ἐπιρρωννύοντος σώμα καὶ ψυχὴν, ἀπεργάζονται τὴν παράλυσιν ἀμφοτέρων, καὶ ὁ ὀλεθρὸς γίνεται διπλοῦς, διότι καὶ ὁ πρόμαχος τῆς πατρίδος δὲν διαπλάττεται ἐκεῖ, καὶ τῆς σωματικῆς ἀκρατείας τὰ τεύγματα, ἐπεκτείνονμενα μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀφυπηρετησάντων ὑπὸ τὰς στέγας των, πολλαπλασιάζουσι τὰς τάξεις τῶν ἐκφύλων, οἵτινες ἀποτελοῦσι πλῆγην ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπικινδυνῶν καὶ ἀπελπιστικῶν. Ὅποιον κέρδος ἐκ τούτοις ἠθέλει προκύψει διὰ τε τὴν οἰκογένειαν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πατρίδα, ἐὰν ἡ ἀλκή καὶ ἡ ἰσχύς τοῦ λέοντος τοῦτου ἡλέκτριζε τὰς ψυχὰς μας, καὶ καταλαμβάνομεθα ὅλοι ἀπὸ τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοτιμίαν νὰ μορφώσωμεν νέας γενεάς, αἱ ὁποῖαι νὰ συνήνωνον ὁμοῦ μὲ τὴν σωματικὴν τούτου ρώμην καὶ τὴν ὑπερέραν καὶ εὐγενεστέραν ἐκείνης, τὴν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἡθους!

Διότι πάλιν μόνη ἡ σωματικὴ ἀκμή εἶνε σκοπὸς καὶ ἀνοφελής, ὅταν δὲν καταντᾷ ἐπιβλαβής. Καὶ ἐλέγχθη μὲν, ὅτι νοῦς ὕγιης ἐνοικεῖ εἰς σῶμα ὕγιες, ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν πρέπει πάντως ν' ἀποδοθῇ σημασία ἀνωτέρα τῆς πραγματικῆς. Οἱ βάρβαροι ἔχουσι πολλὰκις τὰ εὐρωστότερα σώματα· οἱ τρελλοὶ εἶνε ἀκατάβλητοι ἀπὸ τῆς σωματικῆς κοπώσεως· καὶ ἡ περισσὴ ὕγεια καὶ ἀντοχὴ τῶν σωματικῶν τῶν ληστῶν δὲν ἀποδεικνύει ποσὸς, ὅτι εἰς τοὺς ληστρικούς ἐγκεφάλους εἶνε ἐγκαθιδρυμένα πρότυπα διανοίας. Κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἀπὸ ὕγιος καὶ βωμολέον σώματος ὑπηρετοῦν εἰς φάουλν καὶ κακοποιὸν ψυχὴν, εἶνε προτιμότερα ἀσθενικὴ σὰρξ ἀνίσκωνος νὰ ἐκτελέσῃ ἐγκληματικὰ βουλεύματα. Τὸ βωμολέον σῶμα πρέπει νὰ ὑπεῖχῃ εἰς ψυχὴν ἡγεμονικὴν, μεστὴν φρονήσεως καὶ ἀρχικότητος, καὶ ἱκανὴν νὰ τὸ καθοδηγῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς, τὸ

(1) Ὡς γνωστὸν, ὁ λέων ὀνομάζει τὸν γάτον ἐπὶ τὰ ψυχόν,

δὲ διπλοῦν τοῦτο κατόρθωμα, τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἰγείας, εἶνε τὸ ὕψιστον ἐξ ὧν, ὅσα μᾶς ἐδόθη νὰ ἐπι-
δειξώμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Πῶς θὰ τὰ ἐπιτύχωμεν;

Ἡ ἀνθρωπίνη ἀμάθεια κατηγορεῖ τὴν χριστιανικὴν
θρησκείαν, ὅτι ἐκνήχθη ἐχθρὰ καὶ πολέμιος τοῦ σώμα-
τος. Ἀλλὰ τὸ σαρκικὸν φρόνημα, τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν
ὁ χριστιανισμός, πολλὸ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ συνταυτίζηται
πρὸς τὴν σωματικὴν ὑγείαν καὶ ἀκμὴν. Σαρκικὸν φρόνημα
εἶνε ὅλος ὁ ὄχλος τῶν κακῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ
ὁποῖα μετὰ τῆς ζωῆς τοῦ πνεύματος φθείρουσι καὶ τὴν
τοῦ σώματος. Ἡ φιληδονία π. χ. ἡ κοιλιοδουλία, ἡ
ἀκαρσία, ἡ μέθη, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ἀσωτεία, ἡ πλεονεξία,
ὁ φθόνος, ἡ ὀργή, τὸ μίσος, ἀποτελοῦσι τὸ σαρκικὸν φρό-
νημα, τὸ ὁποῖον ἐστιγμάτιζε τὸ εὐαγγέλιον· ἀλλ' ἡ σω-
ματικὴ ὑγεία δὲν εὖρε ποσὸς ἐν αὐτῷ τι τὸ ἀντικείμενον
καὶ τὸ ἀποδοκιμαστικόν. Ἡ σὰρξ τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐπέ-
κειτο εἰς ἀσθενείας· ἀπ' ἐναντίας εἶχε μεγάλην ἀντοχὴν
εἰς τὰς πορείας, τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς ἀνα-
βάσεις βουνῶν, τὰς σκληραγωγίας τοῦ θαλάσσιου βίου
καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἐκλεγέντες κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν
ἀλιευτικῶν τάξεων, ἦσαν ἄνδρες σωματικῆς βώμης καὶ
ἀκμῆς, ἐλευθεροὶ ἀπὸ τὰς νοσηρὰς διαθέσεις καὶ τὰς κα-
χεξίας τῆς καθιστικῆς ἢ τῆς τρυφλῆς καὶ ἡδοναθοῦς
ζωῆς. Καὶ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, θεσμοθετοῦσα τὴν κυ-
ριαρχίαν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῶν κτηνηδῶν ὀρέξεων καὶ ὀρ-
μῶν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν σωφροσύνην
τοῦ βίου, τὴν ἀποφυγὴν πάσης ἀκολασίας, ἀταξίας καὶ
καταχρήσεως, καὶ ἐνισχύουσα τοὺς πιστοὺς εἰς τὸ νὰ μὴ
καταβάλλωνται ἀπὸ οἰανδήποτε βιολογικὴν περιπέτειαν καὶ
τριχυμίαν, βοηθεῖ τὴν σωματικὴν αὐτῶν ὑγείαν καὶ τοὺς
προφυλάττει ἀπὸ τῆς φθορᾶς ἐκείνης καὶ τῆς ἐξαντλήσεως,
εἰς τὴν ὁποίαν τόσον συχνὰ καὶ ταχέως ὑπόκεινται οἱ κα-
ταπατοῦντες τὰ θεῖα αὐτῆς παραγγέλματα καὶ διαρρη-
γνύοντες τοὺς σωτηρίου αὐτῆς χαλίνους. Τοιοῦτοτρόπως
ἡ ἀλήθεια εἶνε ἀντίστροφος πρὸς τὴν ἐπιπολαιὴν ἀντίλη-
ψιν τῶν ἀρρώστων καὶ φιλοκόσμων. Καὶ ἡ γενικὴ ἐπιγρά-
φη τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος ὅχι μόνον δὲν ἤθελε
παραβιάζει ποσὸς τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ θὰ τὸ ἀπῆλλαττεν
ἀπὸ τόσα νοσήματα, τὰ ὁποῖα τὸ κατατρυφῶν πᾶντοῦ,
ὅπου ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς ἤθελεν ἐπιβάλλει σιγῇ εἰς
τὴν φωνὴν τοῦ πνεύματος.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωμεν πλήρη τὴν ἀλήθειαν, ἀνάγκη
νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ χριστιανισμός εἶνε μὲν ὑπὲρ τῆς
υγείας τοῦ σώματος, ἀλλὰ ταύτην δὲν καθιστᾷ ὑπέρ-
τατον τοῦ βίου σκοπὸν· ὁ βίος ἀνήκει εἰς τὴν πίστιν,
εἰς τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς τὴν δικαιο-
σύνην, εἰς τὴν φιλανθρωπίαν, εἰς τὴν θρησκείαν ἡμῶν,
τὸν πλησίον ἡμῶν, τὴν πατρίδα ἡμῶν, ὑπὲρ τούτων δὲ
ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μὴ φειδῇται ἐν ἀνάγκῃ καὶ αὐ-
τῆς ἀκόμῃ τῆς ζωῆς του. Νὰ μεμφώμεν λοιπὸν διὰ
τοῦτο τὸν Χριστιανισμόν; Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς
θεοῦ καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἀποτελεῖ τὴν εὐγενεστά-

την ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ εἰς τοῦτο χρεωστοῦν-
ται αἱ κάλλιστα καὶ ἐνδοξάζονται τῶν προδόντων αὐτῆς
καὶ τῶν κατακτησέων. Οἱ μάρτυρες τῆς καθηγιασμένης
ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ιδέας εἶνε οἱ μεγαλῆτεροι
ἡμῶν εὐεργέται, καθ' ὅσον δὲ πολλαπλοῦνται τὰ
τοιαῦτα θύματα, κατὰ τοσοῦτον κερδίζει ὁ καθόλου ἀν-
θρώπινος βίος καὶ προάγεται ὁ ἀληθὴς πολιτισμός.

Ἐν τῇ σειρᾷ τῶν τοιοῦτων σκέψεων μου παρὰ τὸν
κλωδὸν τὸν ἐγκλειόμεντον τὸν Ἀφρικανικὸν λέοντα, ὁ
ὑπερήφανος αὐτοῦ βασιλεὺς μετὰ τὸ σῶμά του τὸ ἀλαμῶν
καὶ ἐμπλεὲς ῥώμης καὶ ἰσχύος, ἤρχισε νὰ ἐκπύει εἰς τὴν
ἐκτίμησίν μου. Δύναται νὰ ᾔνε ἡγεμὼν τῶν θηρίων, ἀλλ'
ἡ μεγαλειότης του ὅλη ἀμαυροῦται ἐνώπιον τοῦ ἀσθενικοῦ
σαρκίου τοῦ ἐγκρύπτοντος ψυχὴν ἐμπνευσμένην ἀπὸ τὰ
ἰδωδῆ τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ
ἀνθρώπος συλλαμβάνει διὰ μηχανημάτων τὸν λέοντα ἢ
τὸν πληγώνει καὶ τὸν φονεύει διὰ τῶν σπλῶν αὐτοῦ·
ἀλλὰ μετὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀνώτερός του. Τοιοῦτον ἔργον
κατορθώσκει εἶπαι ὅτε καὶ ἡ προσοκλῆς τοῦ ἐλέφαντος ἢ ἡ
ἀγρία καὶ αἰμοδιψὴς ὀρμὴ τῆς τίγρεως. Ἡ ἀνθρωπίνη
ὑπεροχὴ κεῖται εἰς τὸ πνεῦμα τὸ γνωρίζον νὰ ἀνυψήσῃ
τὴν διὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀγάπης. πλεον δὲ καὶ αὐ-
τοῦ τοῦ λογικοῦ ἢ πρὸς τὸ ἀγαθὸν θερμὴ καὶ αὐτοθυσια-
στικὴ ἀφοσίωσις μας αἵρουσα ἡμᾶς ὑπὲρ τὸν κόσμον τοῦ-
τον εἶνε καὶ ἡ ἀναβιβάζουσα τὴν ἀσθενείαν μας μέχρι τοῦ
Θείου καὶ ἀναδεικνύουσα ἡμᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ βα-
σιλεῖς τῆς κτίσεως ἀνευ ἀνταγωνιστοῦ καὶ ἀντιπάλου.

Ἀλλ' ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς φυσικῆς τάξεως τὸ εἶδος
τῶν λέοντων δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς ᾔνε ἀφορμὴ πολυ-
τίμων καὶ σωτηρίων διδασμάτων. Ἰδοὺ ὁ πρὸ ἡμῶν λέων
οὗτος, μόνος τῶρα, ἀποκεχωρισμένος τῆς λεαίνης αὐτοῦ,
ἐγκεκλεισμένης εἰσὶν ἐν τῷ παραπλεύρῳ κλωθῶ μετὰ τῶν
νεογεννητῶν σκύμων. Ἡ τόση σοβαρότης τοῦ ἄρρετος,
ποῖα τις μελαγχολία ἐπιφαινομένη ἐπὶ τῆς μορφῆς του,
μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ λεόντειος ἐκείνη καρδία εἶνε πολὺ εὐγενε-
στέρᾳ ἀπὸ πολλὰς ἀνθρωπίνους, τῶν ὁποίων τὰς ἀδυνα-
μίας δὲν καταστῆλκει πολλαῖς οὐδ' αὐτὴ ἡ βασιλικὴ πορ-
φόρα· ὁ λέων αὐτὸς ἀλγεῖ πάντως διὰ τὴν μόνωσίν του,
καὶ ποθεῖ τὴν πεφιλημένην σύντροφον τοῦ βίου του καὶ
τῆς εἰρκῆς του. Ἀλλ' ὁ ἀποχωρισμός δὲν τῷ ἐγείρει καμ-
μίαν παραφορὰν, οὐδὲ κανέν ἐνστικτον σαρκικοῦ κοχλα-
σμοῦ καὶ βρασμοῦ.

Τὸ ὅρος του τὸν ἀναδεικνύει κύριον τῶν ὀρμῶν του, πι-
στὸν εἰς τὴν ἀγάπην του, ἱκανὸν νὰ μὴ δελεασθῇ ἀπὸ
χιλίας ἄλλας λεαίνας καὶ νὰ κρατήσῃ ἀκηλίδωτον τὴν
ἐξιοπρέπειαν τῆς μεγαλειότητός του. Ὅποιον διδασμα
δ' ἐκείνους τοὺς ἄνδρας, ὅτιναι, ἀκρατέστεροι ἀπὸ τὰ
κτῆνη, μολὶς ἀποχωρισθῶσι τῇ συζύγῳ των, φέρονται
ἀχαλίνωτοι πρὸς νέους ἔρωτας καὶ ἀδιάλειπτα κυνήγια
σαρκῶν ξένων, καὶ καταφαίνονται ὀλόκληροι διασειόμενοι.
ἀπὸ ὀστροὺς κυνικοῦς, τοὺς ὁποίους δὲν ἰσχύουσι νὰ κατα-
στελῶσι καὶ τὰ σπυτιότατα τῶν ἀξιομάτων!

Ἀφρικανὲ λέων, ζῆθι! Ζῆθι, διὰ νὰ ἀπευθύνῃς τὰ με-

γάλα διδάγματα τῆς παρουσίας σου πρὸς ὅλους, ὅσοι σὲ
ἐπισκεπτόνται, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ᾔνε ἀχρηστά οὐτε
διὰ τὸν πλέον μικρὸν οὐτε διὰ τὸν πλέον μέγαν.

Μιχ. Ι. Γαλανός

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ

εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς ἐορτῆς
τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων

ἀποστόλων

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν.

[Συνέχεια]

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Πέτρος ἐκδικεῖ τὸν διδάσκαλον. Τὸν
ἐνχει εἰς τὰ ὕψη τῶν φονέων του, καὶ ἐπιδεικνύει τὸ κρά-
τος τοῦ εἰς αὐτὴν τὴν ἔδραν καὶ τὴν ἀροπόλιν τοῦ φαρι-
σαϊσμοῦ, ἥτις, φονεύουσα αὐτόν, εἶχε νομίσει, ὅτι ἠδύνατο
ν' ἀπαλλαγῇ πλέον ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος κατισχύει καὶ
ὑποβαίνει ὑπὲρ τὸν Ἄνναν, τὸν Καϊάφαν καὶ ὅλην τὴν λοι-
πὴν ἐπίσημον δύναμιν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ τὴν προκαλεῖ,
καὶ τὴν προσβάλλει, καὶ τὴν καταπατεῖ, καὶ τὴν νικᾷ, καὶ
ἐνῶ ἐκεῖνοι εἶνε ἄνικτοι νὰ τοῦ ἀπαρπάσωσιν ἓνα χριστιαν-
όν, αὐτὸς, ἐμβάλλων εἰς τὰς τάξεις των καὶ παντοῦ περι-
φερόμενος, ἀγρεύει καὶ ἐλκύει καὶ συλλαμβάνει μυριάδας,
μόνος πολλαῖς, ἀνευ δὲ σπλῶν καὶ δόλων, ἀλλὰ μόνον μετὰ
τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, μετὰ τὴν αἴγλην τῆς ἀρετῆς, μετὰ
τὰ θελήματα τῆς ἀγάπης, μετὰ τοῦ θαύματος τῆς ἐπιβολῆς,
καὶ δὲν κυριεύει σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχάς, διότι τὰς
μεταπαίθει, τὰς μεταπλάττει, τὰς ἀνυψώνει, τὰς φωτίζει,
τὰς καθαρίζει, καὶ τὰς ὑποτάσσει καὶ τὰς παραδίδει εἰς
τὸν Χριστόν, καὶ τοὺς κάμνει τοὺς πιστεύοντας καθ' ὅλον
κληρίαν ἰδιούς του, δι' αὐτὸν ἀναπνεύοντας, κινουμένους,
ὑπάρχοντας, ζώντας καὶ θυσιάζοντας τὰ πάντα, ἰσχυράν,
ἀσφάλειαν, ἀναπν, περιουσίαν, ἐλευθερίαν, ὑγείαν, ζωὴν.
Καὶ ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ μαινόμενοι καὶ λυσσοῦν, καὶ οἱ χύσαντες
τὸ αἷμα τοῦ διδασκάλου γύνουν ἡδὴ τὰ αἵματα χιλιῶν
μαθητῶν, μὴ φειδόμενοι οὐτε γερόντων, οὐτε παιδίων, οὐτε
γυναικῶν, ὁ Πέτρος, μετὰ τὴν παράταξίν του συνεσφιγμένην,
δὲν ὑποχωρεῖ, δὲν κάμπτεται, δὲν παραιτεῖ τὸν ἀγῶνα, οὐδὲ
πτοεῖται ποσὸς, ἀλλ' ἔμμομος, ἀτρεπτος, ἀκλόνητος, δυ-
νάμενος ἡδὴ καὶ μόνος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον καὶ
νὰ σὺν ὀπίσω του νέας στρατιάς, ἐπεκτείνει τὰς ἐνεργείας
του, καὶ ἰδρύει καὶ ἄλλου Ἐκκλησίας, καὶ ἐπιφαίνεται
παντοῦ, λέγων, ὁμιλῶν, φωτίζων, στηρίζων, παρορμῶν,
διεγείρων, δημιουργῶν νέους πιστοὺς καὶ νέους μάρτυρας.
ἐμβάλλων πνεῦμα ἐν, καρδίαν μέλαν, ψυχὴν μέλαν, καὶ καθό-
σον προχωρεῖ ὁ χρόνος καὶ σφοδρύνεται ὁ ἀγῶν, καὶ αὐξάνει
ἡ πίστις, ἀλλὰ καὶ οἱ κίνδυνοι ὁμοῦ, προσθέτει καὶ ἄλλων
εἰς τὸν ἐκείνου τοῦ θανάτου, καὶ ζῆλον, καὶ ζῆλον καὶ
ἀνδρείαν καὶ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην ἐν μέσῳ τοῦ τόπου πρὸς,

ὅτε ἦλθε πρὸς τὸ γῆρας, καταλαμβάνεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ
μείαν φιλοδοξίαν, τὴν μόνην, ἥτις ἐθέλων καὶ ἐδέσποσεν
εἰς τὰ στήθη του, νὰ μαρτυρήσῃ δι' ἑαυτοῦ, τὸν ὁποῖον
ζώντας εἶχε ποτε ἀρνήσῃ, καὶ νὰ προσθέσῃ τὴν βόην τοῦ
αἵματος τοῦ εἰς τὴν βόην τῶν δακρύων του. Καὶ τοιοῦτοτρό-
πως κατέλυσε τὸν βίον του ὡς μαχητῆς, ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ, ἐν
τῷ ἀγῶνι, ἐν τῷ πεδίῳ, ἐν τῇ φλογί, καὶ ἡ ἐπανάστασις
τῆς συνειδήσεώς του ὑπῆρξε πλήρης, καθὼς καὶ τὸ κορύ-
φωμα τῆς χαρᾶς του τέλειον, ὅταν, ἀναρτώμενος εἰς σταυ-
ρόν, εὗρε τὸ τέλος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδέξατο ὁ θάνατος
καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἀγαπητοῦ διδασκάλου καὶ Κυρίου του.

Ἀδελφός εἰς τὴν ἀλλοτρίαν, τὸν ἀγῶνα, τὸν κόπον, τὸν
ἰδρώτα, τὴν μέριμναν, καὶ ἀκόμῃ περισσότερον ὑπέροχος, μετὰ
σφοδρότερον τὸν ζῆλον, μετὰ ἀνωτέραν τὴν τόλμην, τὴν ἐπι-
βολήν, τὴν ἀπόρρασιν, τὸ σθένος, τὴν ἀντοχήν, τὴν ὑπο-
μονήν, τὴν καρτερίαν, τὴν θυσίαν, τὴν αὐταπαρνήσιν, τὴν
λαλὴν λαμπρότητα, καὶ τὴν γραφίδα, καὶ τὸ πῦρ, καὶ τὴν
φλόγα, καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν στρατηγίαν, καὶ τὰς
δύνας, τὰς νίκαις, τὰς κατ' ὁρθάματα, τὰς τρώπαια, ἀνεδεί-
χθη ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μοναδικὸς εἰς τὴν κλήσιν, ὑπῆρξε
καὶ μοναδικὸς εἰς τὴν λάμπην. Ὁ πρὶν φοβερώτατος ἐχθρὸς,
ἀνεδείχθη ὁ πλέον ἐνθέρμος πρόμαχος. Καὶ ὁ σεισὰς καὶ
πορθῆσας περισσότερον τὴν Ἐκκλησίαν, ἐστάθη ἔπειτα ὁ
κραταιώτατος ἀπὸ ὅλους τοὺς στύλους αὐτῆς.

Ὁ Παῦλος ἦτο τὸ κατακροῦφωμα τῆς πίστεως, τῆς ἐλ-
πίδος καὶ τῆς ἀγάπης. Κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, ὁρ-
θεῖς ὑπὲρ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ὅλους τοὺς
ἁγίους, δὲν ἔκαμιν ἀπλῶς ἴσα πρὸς τὰς ἐντολάς, ἀλλὰ καὶ
ὑπερέβη αὐτάς. Ἡ περίσσεια τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν
Χριστὸν καὶ τῆς στοργῆς τοῦ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐστάθη
ἀνωτέρα ἀπὸ τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Εὐαγγελίου. Διότι, προ-
καίμενος ὅχι περὶ φίλων του, ὅχι περὶ μελῶν τοῦ ποιμανίου
του, οὐδὲ περὶ συνήθων ἁμαρτωλῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν Χριστο-
κτόνων Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι πολλαῖς ἐπρωσπόθησαν καὶ
αὐτὸν τὸν ἴδιον νὰ φονεύσωσιν, ἠθέλησε νὰ δώσῃ ὑπὲρ αὐ-
τῶν ὅχι ἀπλῶς τὴν σωματικὴν ζωὴν του, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
τὴν αἰώνιον ζωὴν του. Καὶ αὐτὸς, ὁ ἀναρλεχθεὶς τόσον ἀπὸ
τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ μὴ ζῇ πλέον αὐτός, ἀλλὰ
νὰ ζῇ ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός, τόσον διεπλέγετο ἀπὸ τὸν πόθον
νὰ ἔλθωσιν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ νὰ
εὗρῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ἡ Θεοκτόνος φυλῆς, ὥστε καὶ ἡγήετο
νὰ τερηθῇ αὐτὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν, παρ' ὅλους τοὺς μό-
χλους του, τοὺς ἰδρωτάς του, τοὺς ἀγῶνάς του, τοὺς κινδύ-
νους του, τὰς στερήσεις του, τοὺς ὁρόμους του, τὰς καθημε-
ρινὰς παθήματά του καὶ τοὺς καθημερινοὺς θανάτους του, διὰ
νὰ τὴν ἀπολαύσουν ἐκεῖνοι, σωζόμενοι διὰ τοῦ αἵματος, τὸ
ὁποῖον ἐξέχυσεν ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ὀμότης τῶν ἡρώδων των.

Ὑπὸ τοιοῦτον πῦρ ἀγάπης τόσης, ὑπὸ τὴν διάθεσιν καὶ
φλογερὰν πνοὴν τόσης πίστεως, ὁ Παῦλος, ἀληθῶς σκευὸς
τῆς ἐκλογῆς, καὶ τὸ τιμιώτερον ἀπὸ ὅλα, ἐστρατήγησεν
ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν μοναδικὴν καὶ ἑστῆσεν
ὑπὲρ αὐτῆς δι' αὐτὴν τρώει πρῶτον καὶ κατακτείνει
καὶ καὶ εἰς τὴν ἰστορίαν τοῦ κόσμου. Ὁ Μιχαὴλ Ἀλέξαν-

ὁρος ὤρμησεν εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ Περσικοῦ κράτους καὶ ἐπὶ τὰς Ἰνδίας ἔπειτα μετὰ χιλιάδων στρατοῦ καὶ στρατηγῶν καὶ ὀπλῶν, καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν φόνον, διὰ τὴν ἀνοίγῃ τὴν πορείαν του. Ὁ μέγας Ναπολέων ὤρμησεν εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς Εὐρώπης, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ῥωσίας, φέρων στρατιάς μαζί του καὶ λόγχας καὶ πυροβόλα καὶ τηλεβόλα καὶ ἐπιτελεῖα, καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν σφαγὴν εἰς τὴν πραγματοποιοῦσιν τῶν πόνων καὶ τῶν σποπῶν του. Ὁ δὲ Παῦλος, ἀναλαβὼν τὴν φέρῃ τὰ ἔθνη εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν διαλάσῃ δι' ἡπείρου, διὰ θαλάσσης, διὰ νήσων, διὰ χωρίων, διὰ πόλεων, ὅπου ἔλα τῷ ἦσαν ἐχθρικά, ἄγρια, θηριώδη, λυσσάλεα, ἀμείλικτα, καὶ μέλλων νὰ εὐρὴ ὅλους ὑπεκωντίους, τὰς θρησκείας τὰς τότε, τοὺς ναοὺς, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς φιλοσόφους, τοὺς ποιητάς, τοὺς ῥήτορας, τοὺς μικροὺς, τοὺς μεγάλους, τοὺς ἀνδράς, τὰς γυναῖκας, τοὺς λαοὺς, τοὺς στρατοὺς, τὰ ἔθνη, τοὺς ἰδιώτας, τοὺς ἀρχοντας, τοὺς ἡγεμόνας, τὸν Καίσαρα, καὶ ἐπιχειρῶν νὰ ἀνατρέψῃ ἕλα τὰ πρὶν, διὰ τὴν νὰ τὰ ἀνακαινίσῃ ἐν Χριστῷ, καὶ νὰ κερδίσῃ ὑπὲρ Αὐτοῦ τοὺς λογισμοὺς, τὰς διαθέσεις, τὰς ἐπιθυμίας, τὰς θελήσεις, τὰς ἀποφάσεις, τὰς πράξεις, τὰ ἄτομα, τὰς οἰκογενείας, τὰς κοινωνίας, τὰ ἔθνη, καὶ ὅπου ἐδικοῦζε καὶ κατεξουσίαζεν ἡ σὰρξ νὰ φέρῃ τὴν βασιλείαν τοῦ πνεύματος, τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὁ Παῦλος ἐπεχείρησεν ἀνευ ὀπλῶν, ἀνευ χρημάτων, ἀνευ σπαδῶν καὶ φίλων καὶ ὑποστηρικτῶν, μόνος κατ' ἀρχάς, μὲ μόνον τὸ ἐφρόδιον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς χάριτος. (ἀκολουθεῖ)

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

ΤΗΣ ΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(Γαλάτ. ΣΤ'. 11—18).

Ἀδελφοί, ἐνθ' συνειθίζω ἐν γένει εἰς τοὺς ἐπιστολάς μου νὰ γράφω ὑπαγορεύων εἰς ἄλλους, τὴν πρὸς σὰς ὁμῶς ἐπιστολήν μου ταύτην τὴν ἔγραψα ὀλόκληρον ὁ ἴδιος καὶ μὲ μεγάλα-μεγάλα καὶ καθαρώτατα γράμματα, διὰ τὴν σὰς δάσω ἐν ἐπὶ πλέον δειγμὰ τοῦ ἰσχυροτάτου ἐνδιαφέροντος, τὸ ὅποιον ἔχω, διὰ τὴν σὰς ἐξαγάγω ἀπὸ τὰς Ἰουδαϊκὰς πλάνης, εἰ, τὰς ὁποίας ζητοῦν ἄλλοι νὰ σὰς παρασύρουν. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπον νὰ σὰς πειθαναγκάσουν νὰ περιτέμνησθε, δὲν ἀνήκουσι πραγματικῶς εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ εἰνε ἀπατεῶνες καὶ δειλοί, θέλοντες νὰ εὐπροσωποῦν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ νὰ ἀποφεύγουν τὸν ἐξ αὐτῶν διωγμόν, εἰς τὸν ὅποιον ὑπόκεινται ἔσοι κρατοῦν γνησίως τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο εἶνε τὸ μόνον ἐλαττήριόν των, καὶ ὅχι ἡ πρὸς τὸν Παλαιόν Νόμον εὐλαδία των. Διότι οὐδὲ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι φυλάττουσι τὸν Νόμον τοῦτον. Ἀλλ' ἂν' ἐνός, διὰ τὴν εὐπροσωποῦν καὶ νὰ ἰσχύουν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἂν' ἐτέρου δὲ διὰ τὴν νὰ καυχῶσιν εἰς αὐτοὺς σὰς ἀπέτπασαν ἀπὸ δ,τι

ἐγὼ σὰς ἐδίδαξα, καὶ ὅτι ἀνεγνωρίσατε αὐτοὺς ὡς καλητέρους μου, διὰ τὰ δύο ταῦτα σὰς θέλουσι νὰ περιτέμνησθε. Ἐγὼ ὁμῶς δὲν θέλω διόλου τοιαύτας καυχῆσεις· ἐγὼ θέλω νὰ καυχῶμαι μόνον διὰ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ἰσότητας κάμνω ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν λαμβάνω δι' αὐτοῦ. Διὰ τοῦ σταυροῦ τούτου αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ κόσμου εἶνε νεκραί πλέον δι' ἐμέ, καὶ ἐγὼ εἰμαι ὡς νεκρὸς ἀπέναντι τῶν παθῶν τοῦ κόσμου, μὴ ἔχων καμμίαν στήνιν μὲ αὐτά. Καὶ εἰς τὴν νέαν διδασκαλίαν καὶ βασιλείαν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔφερεν ὁ Χριστός, περιτομὴ καὶ ἀεροθυσία δὲν δίδουν καμμίαν σωτηρίαν καὶ δὲν ἔχουν καμμίαν πέρασιν, ἀλλ' ὑπάρχει νέος νόμος, ὁ τῆς χάριτος, καὶ νέα ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ, ἡ ὁποία μόνῃ δίδει τὴν σωτηρίαν. Καὶ ὅσοι τοῦτο παραδέχονται καὶ συμφώνως πρὸς τὴν νέαν διδασκαλίαν καὶ πολιτείαν ζῶσιν, οὗτοι εἶνε ὁ νέος Ἰσραήλ, ὁ ἡγαπημένος ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔχουσι μαζί των τὴν εἰρήνην καὶ τὸ θεῖον ἔλεος. Αὐτά, τὰ ὁποία σὰς ἔγραψα, εἶνε τελείως φωτιστικά, καὶ εἰς αὐτὰ μόνον πρέπει νὰ πειθασθε ἀδιστάκτως. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲ πλέον κανεῖς ἀπὸ σὰς νὰ μὴ ἀπιστῇ εἰς ταῦτα, καὶ νὰ μὴ με λυπῇ· ὡς συλλογισθῇ δὲ ὅτι ἐγὼ δὲν περιόριζομαι μόνον εἰς λόγια, ὅπως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ σὰς ἀπατήσωσι καὶ νὰ διαβάλωσιν ἐμέ, ἀλλ' ὅτι καὶ πάσχω διὰ τὴν Κύριόν μας Ἰησοῦν καὶ εἰς τὸ σῶμά μου φέρω τὰ τραύματα, τὰ ὁποία ἔλαθον καὶ λαμβάνω δι' αὐτόν. Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἦνε εἰς τὸ πνεῦμά σας, ἀδελφοί, διὰ τὴν σὰς φωτίζει πάντοτε καὶ νὰ σὰς ἐνισχύῃ καὶ σὰς στηρίξῃ εἰς τὴν ἐλπίειαν καὶ τὴν ἀγιότητα. Ἀμήν.

Τὸ «Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀναπλάσεως» ἔχον ἴδιον Τυπογραφεῖον, τὸ ὅποιον ἐκλουτίσθη κατ' αὐτὰς διὰ καινουργῶν στοιχείων, γραμμῶν, ποιικιλμάτων, κλπ. ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτύπωσιν συγγραμμάτων καὶ οἰασδὴποτε ἄλλης τυπογραφικῆς ἐργασίας εἰς τιμὰς συγκάταβατικὰς.

Πᾶσα αἴτησις δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τοὺς κ. κ. Θ. Παλληκαράκη καὶ Γ. Ἰωαννίδην Βιβλιοπωλεῖον Ἀναπλάσεως ὁδὸς Ἀδριανοῦ 64 ἈΘῆΝΑΣ.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Ἐν Ἀθήναις ἐν Β'. Δημοτικῇ σχολῇ τῶν ἀρρένων Κυριακῇ 3 Νοεμβρίου ὥρ. 6—7 μ.μ. Μιχ. Ι. Γαλανός. Ἐν Πειραιεῖ τὴν μὲν Πέμπτην 31 Ὀκτωβρίου ὥρ. 7—8 μ.μ. ἐν τῷ παρὰ τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Παρθενωγασίῳ Μιχ. Ι. Γαλανός, τὴν δὲ Κυριακῇ 3 Νοεμβρίου ἐν τῷ Ζαγνείῳ Ὀρφανοτροφείῳ ὥρ. 4—5 μ.μ. Κ. Διαληψμας.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΛΗΨΜΑ
66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66